

Η αναζήτηση των συμβόλων

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΧΩΡΕΑΝΘΗ**

ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Ξεκινώντας

ένα οδοιπορικό στα δύσβατα μονοπάτια της «Εκτης σφραγίδας», δεν μπορώ να μην συνδέσω τα δρώμενα στο μυθιστόρημα αυτό με ορισμένα προηγούμενων έργων της συγγραφέως. Υπάρχουν συνδεδετικοί κρικοί ευανάγνωστοι: το στέρεο έδαφος, ο προσδιορισμένος χώρος κατά μια έννοια, το υγρό στοιχείο σε όλες του τις μορφές, η καμπύλη, το μυστήριο και το μυστηριώδες, η αναζήτηση των συμβόλων ενός άλλου κόσμου, ο έρωτας και το πάθος, τα πάθη, η μοναχική μοίρα του ανθρώπου, η μοναξιά, το παράλογο καθώς και το αναπότρεπτο και μη αναστρέψιμο γεγονός του θανάτου, συνδυασμένο με τον έρωτα και τη βιωματική πραγματικότητα.

Ο έρωτας –ζωή και ο θάνατος– η άλλη πραγματικότητα, οι δύο αυτοί πόλοι, η αρχή και το τέλος της ζωής, είναι μόνιμα σημεία αναφοράς και σταθερό υπόβαθρο του έργου της Μαρίας Λαμπαδαρίδου – Πόθου. Και δεν ξέρεις αν φοβάται ή αν οικτρίει, αν υμνεί ή αν διαπο-

μπεύει τον έρωτα και το θάνατο, αν διαπραγματεύεται μαζί τους. Μάλλον εξορκίζει το θάνατο μέσω του έρωτα, τον αποδυναμώνει με το να τον αποδέχεται φιλιωμένη μαζί του και να «συμβιώνει» αναστρεφόμενη προσφιλείς νεκρούς της, τυλιγμένη και προκωρώντας θαρρετά και ιδεασμένη μέσα σ' ένα ατελείωτο όνειρο – όραμα, φάσμα μυστηρίου, μετατοπισμένη πάντα σε μια άλλη διάσταση, μεταπλασμένη, ρευστή έως άυλη, ταυτισμένη συχνά με τους ήρωές της, περιτριγυρισμένη από θρυμματισμένες μνήμες.

Αγγίζεις με το νου τις λέξεις της και δακρύζουν μέσα σου οι αιώνες της αβύσσου που κατοικούν το πνεύμα της. Κι απάνω στο ξέσκεπο του θανάτου ορθρίζει θριαμβεύον το όνειρο. Και μορφές ακατάλυτες, φωνές και έννοιες ασύλληπτες, προφητικές, και σύμβολα βλεφαρίζουν και συντονίζουν την πορεία της με τη μοίρα του κόσμου, με το μύθο του ανθρώπου. Κάθε φορά μια άλλη πτυχή ιστορίας και θρύλου προκύπτει. Είναι πληθωρική, γριφώδης, συμβολιστική, τόσο η ποιητική όσο και η μυθιστορημα-

τική γραφή της. Αποκορύφωση «Η έκτη σφραγίδα», μυθιστορηματική μετάπλαση των ποιητικών συλλογών: «Μυστικό πέρασμα», «Επί πτερύγων ανέμων» και κυρίως της σχετικά πρόσφατης με τον χαρακτηριστικό τίτλο: «Και θέα προς το αμίλητο». Και παραπέμπει βεβαίως στο μυθιστόρημα «Με τη λάμπα θυέλλης», τόσο με τους συμβολισμούς όσο και με τα ερωτικά τρίγωνα, τις διαπλοκές του μύθου σε πολλαπλά επίπεδα, και τα κατά συνθήκην συμμετέχοντα πρόσωπα στην ανέλιξη των δρώμενων, που χρησιμοποιεί ως συνδεδετικά των διαφορών μερών της «Εκτης σφραγίδας».

Όπως και το «Με τη λάμπα θυέλλης» «Η έκτη σφραγίδα» λειτουργεί σε δύο επίπεδα: το πραγματικό, που είναι ο χώρος του μοναστηριού, όπου είναι κρυμμένα τα σύμβολα και η κεντρική ηρωίδα, η Αριάδνη, με τον μοναχό Λεύκιο οδηγό αγωνίζεται να σώσει από την επικείμενη καταστροφή. Και το μεταφυσικό, το «αθέατο» όπου συντελείται το θαύμα. Πρόκειται για μεταφορά από τη μια διάσταση των δρώμενων στην άλλη, όπου η λογική δεν υπάρ-

χει, ο χώρος δεν προσφέρεται στους αμύπτους και μόνο αν εισαι μυημένος μπορείς να πλησιάσεις. Γιατί μόνο αν πιστεύεις στα θαύματα μπορείς να τα δεις και να τα βιώσεις. Διαφορετικά: «θυμώνουν τα θαύματα όταν δεν τα πιστεύεις». Και η συγκεκριμένη συγγραφέας μόνο μέσα από το θαύμα της ποίησης, το μυστήριο και το όνειρο μπορεί να υπάρξει, να λειτουργήσει δημιουργικά. Είναι τόσο πολύ επηρεασμένη από το μυστήριο του θανάτου και το χάος του κόσμου! Βουτάει στο κενό της υπαρξιακής αγωνίας και ζωγραφεί μορφές καθημερινών αγίων «σαν στάσιμα θανάτου» και ιλαρές εικόνες που «να προεξέχουν του θανάτου» με την οδύνη του αίματος και την πίκρα της απώλειας. Αλλά και στην «Εκτη σφραγίδα» η ποιήτρια όχι μόνο αντιστέκεται, αλλά προκαλεί το θάνατο.

Ό,τι κεντρίζει το ενδιαφέρον της Αριάδνης είναι το ασύλληπτο μυστήριο, τα σύμβολα. «Η έκτη σφραγίδα» που κρύβει το θρυλικό τοπίο και δεν είναι άλλο από τον ιστορικό ελληνικό χώρο και χρόνο. Τον καθαγιασμένο με τη σοφία και το αίμα

Η **Μαρία Λαμπαδαρίδου** – Πόθου.

των προγόνων και το μύθο των προγονικών θεών και ανθρώπων, το ζωντανό τοπίο του Μυστηρίου και της Φανέρωσης του θείου Λόγου, που κατοικεί «βαθιά στην εξορία της ψυχής» μας. Και φέρνει τα δρώμενα ίσα με το σημείο που αρθρώνεται και συντελείται πρώτα το θαύμα, προάγγελμα της ολοκληρωτικής καταστροφής του φυσικού τοπίου που ακολουθεί. Τα άλλα, τα εγκόσμια, οι διαφορές, οι αντεγκλίσεις, οι ίντριγκες, είναι τυχαία περιστατικά στην περιπέτεια του βίου της. Και ο αναπάντεχος απαγορευμένος έρωτας της Αριάδνης με τον νεαρό «που τον διεκδικεί και ο σύζυγός της», σε χρόνο και σε χώρο μυστηρίου είναι ένα τέχνασμα για τη διάβαση στην άλλη ακτή του κόσμου και του χρόνου με όχημα το Όνειρο και τη Χίμαιρα.

Επιμέλεια: **ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΜΠΟΥΚΑΛΑΣ**

ΚΑΘΗΜ. 15 Αυγ. 2000